
АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ІСТОРИЧНОЇ НАУКИ

УДК 94(477)«1919»:354.32

DOI: 10.32626/2309-7086.2026-23.299-307

Олександр Марчук

ORCID 0000-0003-4922-3144

аспірант кафедри історії України

Кам'янець-Подільський національний

університет імені Івана Огієнка

marchsauk@gmail.com

КАДРОВА ПІДТРИМКА ІДЕЙ ІВАНА ОГІЄНКА В МІНІСТЕРСТВІ ОСВІТИ (січень—квітень 1919)

У статті здійснено комплексний аналіз команди міністра освіти Івана Огієнка, яка функціонувала під його керівництвом у період реалізації освітніх перетворень. До її складу входили заступники (товариші) міністра, директори департаментів, а також члени консультативно-дорадчих органів і профільних комісій. Досліджено персональний склад управлінських колективів, які спільно з Іваном Огієнком забезпечували впровадження освітньої реформи. У межах дослідження виокремлено чотири основні структурно-функціональні групи, кожна з яких виконувала визначений спектр повноважень: керівники департаментів міністерства освіти (організаційно-адміністративне забезпечення реалізації державної освітньої політики), Рада міністра освіти (колегіальне обговорення актуальних питань освітньої галузі та вироблення управлінських рішень), інститут радників і чинні міністерські комісії (фахове опрацювання галузевих ініціатив, підготовка пропозицій і нормативних напрацювань у межах своїх компетенцій). З'ясовано організаційну структуру міністерства освіти, яка відповідає сучасним потребам державного управління освітньою сферою. Окреслено коло ключових проблем, що перебували в полі діяльності Ради міністра освіти, очо-

© Олександр Марчук, 2026

Стаття опублікована на умовах відкритого доступу за ліцензією CC BY-NC-ND 4.0 (<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>)

люваної Іваном Огієнком, та профільних комісій при міністерстві відповідно до їх функціонального призначення.

Ключові слова: Іван Огієнко, УНР, міністерство освіти, Директорія, комісії, Рада міністра світи, департамент, відділ, керівник.

Постановка проблеми. Українська революція 1917–1921 рр. стала переломним етапом у процесі модерного українського державотворення, що супроводжувався трансформацією суспільно-політичних інституцій та формуванням національної моделі державного управління. В умовах воєнно-політичної нестабільності та боротьби за збереження суверенітету перед урядом УНР постало завдання системного реформування ключових сфер суспільного життя, зокрема освітньої галузі як складової національно-культурної політики та інструменту консолідації суспільства. Актуальність дослідження зумовлена необхідністю наукового осмислення механізмів формування та функціонування управлінських структур у сфері освітньої політики в період революційних трансформацій, а також потребою актуалізації історичного досвіду в контексті сучасних державотворчих процесів. Вивчення діяльності міністерства освіти УНР дозволяє реконструювати особливості інституційного становлення галузевого управління та кадрового забезпечення освітніх реформ. Особливу роль у цьому процесі відіграв міністр освіти Іван Огієнко, який працював над формування управлінської команди як кадрового ресурсу реалізації державної освітньої політики. Функціонування департаментів міністерства, Ради міністра освіти, інституту радників та профільних комісій засвідчує спробу вибудувати структуровану модель галузевого урядування з чітким розподілом повноважень і відповідальності. До реалізації освітніх перетворень було залучено значний кадровий потенціал – науковців, педагогів, управлінців і громадських діячів, що свідчить про комплексний підхід. Водночас аналіз історіографії засвідчує, що проблема формування та діяльності управлінської команди міністра освіти Івана Огієнка не отримала належного комплексного висвітлення. У працях українських дослідників та огієнкознавців (О. Завальнюка, А. Боровика, С. Дмитрієва, В. Майбороди, Н. Ротар та інших) [1; 4–7; 10; 14] наявні окремі фактологічні згадки, однак відсутнє цілісне дослідження інституційної структури, кадрового складу та функціональних механізмів діяльності означеної команди. Зазначена наукова лакуна зумовлює потребу спеціального дослідження цієї проблематики.

Мета статті полягає у комплексному аналізі кадрового забезпечення реалізації освітньої політики міністра освіти Івана Огієнка в період УНР, на основі архівних матеріалів, тогочасної періодики та наукових праць дослідників. Дослідження спрямоване на з'ясування персонального складу управлінської команди, механізмів її формування та функціонування, а також ролі кадрового потенціалу у впровадженні реформаторських ініціатив у сфері освіти.

Виклад основного матеріалу. 5 січня 1919 р. Директорія УНР призначила Івана Огієнка міністром освіти [4, с. 13; 10, с. 97; 5, с. 279]. Йому був притаманний демократичний управлінський стиль, у якому роль колегіальних органів мала важливе значення, панувала взаємоповага та заохочення ініціативи.

За повідомленням преси, 6 січня він провів нараду з директорами департаментів, під час якої акцентував увагу присутніх на своєму баченні розвитку освіти – планомірна виважена українізація, демократизація шкіл, впровадження обов'язкового навчання, відбудову зруйнованих шкільних будівель, збіль-

шення уваги до позашкільної освіти. Зауважував, що робота відомства мала бути «більш енергійною, відповідно великим завданням часу» [11].

Над втіленням окреслених вище планів та напрацюванням інших освітніх реформ найперше працювала міністерська команда, яка складалась із департаментів та відділів, які ділились за напрямками діяльності.

Одним із ключових був департамент загальних справ, який за час міністра Огієнка очолювали М. Базаревич [15, арк. 44] та М. Лісовський [27, арк. 95]. Він складався з адміністративного, статистичного, фінансового, бухгалтерського, канцелярсько-господарського, пенсійного відділі та інформаційного бюро, які у взаємодії забезпечували функціонування міністерства [17, 85 арк.]

Справами вищої школи опікувався керівник департаменту вищої школи В. Дублянський [15, арк. 18], у структурі якого функціонували відповідні відділи, що здійснювали нормативне регулювання та координацію діяльності вищих навчальних закладів Української Народної Республіки.

Департамент середньої школи очолювали А. Синявський [22, арк. 1] та т.в.о. М. Сімашкевич [17, арк. 17]. На прикладі цієї структурної одиниці доцільно детальніше розглянути її організаційну побудову. Департамент складався з відділу середньої школи, відділу учительських шкіл та видавничого відділу. Кожен відділ мав затверджений штатний розпис, структура якого загалом відповідала організаційним моделям інших підрозділів міністерства з урахуванням специфіки функціонального призначення. Зокрема, видавничий відділ включав такі посади: начальник відділу; старший діловод; діловод; помічник діловода; постійний секретар комісії; помічник секретаря; коректор; ресстратор і експедитор; урядовець, відповідальний за рецензії; машиністка; завідувач шкільних підручників; фахівець з організації педагогічної експертизи; технік; комерційний агент; кур'єр-посильний; кур'єр-доповідач [23, арк. 23].

Департамент нижчої освіти, очолюваний А. Мирович [27, 95 арк.], складався з відділів вище-початкових шкіл та нижчої освіти [17, 85 арк.]. У його підпорядкуванні було найбільше закладів освіти.

Департаментом професійної освіти керував К. Титаренко [25, 4 арк.]. Його структура відділів виглядала наступним чином – технічної освіти, організаційної освіти, сільськогосподарської освіти [17, 85 арк.]

Відома культурно-освітня діячка С. Русова керувала департаментом до і позашкільної освіти [15, 18 арк.]. Він у свою чергу формувався з відділів дошкільного виховання, позашкільного виховання, захисту і притулків [17, 85 арк.].

Також були департаменти мистецтв (відділи: театрального, музичного, пластичних мистецтв, художньої промисловості, охорони пам'яток старовини), архівно-бібліотечний, канцелярії шкільної ради та канцелярії міністра [17, 85 арк.].

У цілому структура міністерства була розгалужена та охоплювала різні аспекти освітньої сфери, над втіленням яких працював Іван Огієнко. Приблизно кожний департамент мав більше 30 працівників на час перебування в м. Києві, проте з кожною наступною евакуацією відомства (Вінниця, Кам'янець-Подільський, Рівне) ця кількість значно зменшилась [19, арк. 4].

Важливу роль в здійсненні управління освітою відіграла Рада міністра освіти – консультативно-дорадчий орган, де, на думку міністра Огієнка, необхідно було шукати рішення з проблемних питань діяльності самого міністерства, взаємодії між його структурними одиницями та розгляд запитів від громадськості [16, арк. 21-21 зв.]. До її складу входили переважно працівники міністерства освіти та

запрошенні особи, зокрема, товариші міністра П. Холодний та Ю. Щириця; директори департаментів: С. Русова, М. Базаревич, А. Синявський, В. Дубянський та інші: Плечко, М. Сімашкевич, Ковальський, К. Титаренко, Ковальський, Коваленко, М. Шугаєвський, В. Приходько, А. Миревич, І. Рудницький та інші [16, арк. 21; 2 акр. 11-12, 13-13 зв.; 4, с. 31-32; 7, с. 174]. Саме тут розглядалися найрізноманітніші питання пов'язані з освітою, наукою та мистецтвом в УНР, а саме: видавництво книжок та підручників; дефіциту друкарського паперу; запровадження безкоштовного обов'язкового навчання; прохання різних урядовців і державних установ, громадських організацій; заснування друкарні; мобілізація вчителів; штати вчителів; управління освітою; видання обіжників; українізації освітнього процесу; ревізій навчальних закладів; організація свята Соборності; правила прийому до вищих навчальних закладів та багато інших [16, арк. 13-25, 30-35]. Слід зазначити, що розглянуті тут питання переважно знаходили своє відображення у наказах, ухвалах та рішеннях міністра.

Ще однією важливою ланкою, які працювали над реалізацією освітніх ідей міністра Огієнка були різні комісії, які працювали при міністерстві.

Перед кожним міністерством на початку 1919 р. стояло завдання перевірити лояльність працівників до діючої влади, не виключенням було й освітнє відомство, де діяла комісія про перегляду персонального складу співробітників міністерства освіти, до її складу входили – А. Кримський та Е. Тимченко [13].

У середині січня міністр освіти утворив комісію по перегляду українського правопису у складі І. Огієнка (голова), А. Кримського, Е. Тимченко [15, арк. 16], яка працювала над вдосконаленням правил правопису.

Наприкінці січня була створена комісія у справах щодо вищих шкіл та наукових інституцій з метою напрацювань реформ вищої школи до якої тимчасово увійшли товариші міністра освіти П. Холодний (голова), Д. Багалій (заступник), В. Вернадський, А. Кримський, М. Грушевський, Ф. Сушицький, І. Ганіцький, Г. Павлуцький, А. Корчак-Чепурківський, В. Дуб'янський, Д. Граве, Б. Кістяковський, І. Фещенко-Чопівський та директори 2-х гімназій м. Києва Музиченко і Нарбута [24, арк. 16-16 зв.]. Про більшу частину з них пізніше згадував Іван Огієнко у своїх спогадах [12, с. 111]. Загалом, як з'ясував відомий огієнкознавець О. Завальнюк, у ній було 26 представників від 13 українських установ, закладів та організацій [6, с. 176]. Після евакуації міністерства із столиці, ця комісія фактично припинила свою роботу, проте, пізніше були спроби відновити її діяльність. Перед нею ставилось завдання напрацювати ряд установчих документів по діяльності університетів [24, арк. 20; 9; 8]. Схожа доля спіткала й шкільну комісію, яка займалась виробленням «Проекту єдиної школи на Україні» [14, с. 39-40].

Працювала також комісія з напрацювання форм бланків для різних типів шкіл. В архівних документах ще не знайдено документів про склад та чисельність. Проте зі її докладів міністру освіти відомо, що нею було розглянуто ряд форм і бланків, які згодом мали бути затверджені як зразки для освітніх установ та передані губернiальним земствам [22, арк. 7; 3]. Проте, через різні причини ця робота затягнулась у часі [18, арк. 7].

У період війни неминуче постає питання реквізиції майна та приміщень. Саме тому, у березні від міністерства освіти Іван Огієнко делегував представника до міжвідомчої реквізиторської комісії директора департаменту середньої школи [20, арк. 29]. А. Синявський під час її засідань відстоював позицію сво-

го відомства, виступав проти реквізиції шкіл та закликав комісію у подальшому не допускати таких рішень [20, арк. 34].

У середині березні розпочала свою роботу комісія по справі ліквідації колишнього міністерства ісповідань (отримання архіву згаданої вище установи), до складу якої увійшли урядовці К. Янушійвський та В. Камінський. Вони сконцентрували свою роботу над справами шкільних закладів, документами шкільно-педагогічного та фінансового відділу. З доповіді т.в.о. директора департаменту середньої освіти М. Сімашкевича відомо, що комісія дослідила суму фінансування 58 різних шкіл (1 – вищої, 10 – середніх, 47 – нижчих) на 1919 р., яке складало – 7571832 карб. [17, арк.17].

При міністерстві освіти працювала комісія по розгляду дитячої літератури, на яку покладалось завдання – дати школі потрібну, гарно упорядковану літературу для шкільної бібліотеки. Перед нею стояло завдання упорядкувати наявні на ринку книги, надати рекомендації книг освітянам, які б найкраще підходять різним віковим категоріям учнів. Іншими словами, частина українських педагогів взялась за справу критичного розгляду та систематизації дитячої літератури, що була у вільному доступі. Комісія складалась з Я. Чепіги (голова), С. Русової, С. Черкасенка, В. Родникова, К. Любинської, Н. Писаревої, Л. Донець, М. Години та С. Титаренка (секретар). На кінець січня вони підготували перший випуск покажчика дитячої літератури із 150 позицій літератури (48 с.), видання якого накладом у 5 тис. примірників обійшлося би міністерству освіти у 7890 карб., згідно надісланих комісією обрахунків [23, арк. 21–22].

В архівах віднайдено проект статуту педагогічно-наукових експертних комісій при міністерстві освіти на яких покладалось завдання розглядати шкільні підручники та складати рецензію на них, різні питання, які відносились до компетенції напрямку роботи комісії, пропозиції про наукові експедиції, відрядження, проекти заснування наукових товариств тощо [23, арк. 11–11 зв.; 1, с. 252]. При міністерстві діяла комісія по розгляду шкільних підручників, яка діяла за 10-ма напрямками. Віднайдена частина чернетки приблизного їхнього складу, яка дозволяє частково відтворити їх персональний склад по галузям знань: української мови (В. Дога, М. Марковській, О. Кисільов, Д. Ревуцькій, Г. Голоскевич, В. Дурдуковській, І. Огієнко та ін.), історії (Л. Добровольський, В. Рошаховський, І. Балінський, О. Левицький, В. Щербина, І. Радзімовський та ін.), по закону Божому (Є. Капралов, К. Шепченко, С. Пилипенко та ін.), математики (А. Гук, А. Мовчан, М. Щербина, М. Мухалів, В. Шарко, Н. Шулґіна, В. Баричький, О. Астриб, М. Кравчук, Г. Холодний І. Клюєнко та ін.), географії (С. Русова, П. Тімошок, П. Тутковський, С. Щербина, Є. Балінська, Л. Мекаленко та ін.), французької (С. Русова, М. Прохорова, Ю. Виноградська, Ж. Черневська та ін.), німецької (Л. Леше, Ф. Альдінгер, М. Бруннек та ін.), латинської мови (М. Зеров, В. Штепан, В. Субоч, М. Пахаревський та ін.) [23, арк. 15, 27–29 зв.].

Питання наповнення освітніх просторів українською навчальною літературою гостро стояло на порядку денному роботи міністерства освіти. Саме тому, міністром була створена видавнича комісія, яка рецензувала рукописи та приймала подальші рішення щодо їх можливого друку. До її складу входили С. Поостернак (голова), М. Ревуцький, В. Дурдуковський, І. Грицак, М. Зеров, М. Житецький, М. Грунський, Ф. Лобода. До розгляду підручників з історії України залучалися Л. Добровольський, О. Радзімовський. І. Балінський [14, с. 78].

У березні було утворено комісію про іспити на титул вчителів початкової і вищої школи. До складу комісії увійшли представники від відділу вчительських шкіл міністерства, департаменту нижчої школи, Кам'янецької учительської семінарії і педагогічних курсів для підготовки учителів вищих початкових шкіл [2].

Тоді ж діяла комісія для з'ясування можливості об'єднання шкіл у Кам'янці-Подільському для продовження навчання. До її складі увійшли Сапчинський, Козинець, Гіжицького, Сакович, Ющенко, Панасюк та інші [21, арк. 356–356 зв.].

При міністерстві працювала технічно-термінологічна комісія, яка займалась перекладом технічної термінології на українську мову. До неї входили Безбородько, Риндик, Дерев'янка, Різниченко, Пазенко, Грінів, Кондра, Околотенко, Нікітін, Федяй, Барановський, Дубровський, Кулик, Смоленський та інші [26, арк. 11–12 зв.].

У статусі радника міністерства освіти з прикомандируванням до відомства (від 30 січня по 26 лютого) працював ректор Київського державного українського університету Ф. Сушицький, який працював за напрямком вищої школи [27, арк. 59; 100].

Висновки. Отже, у міністерстві освіти УНР функціонувала комплексна управлінська команда фахівців, що забезпечувала реалізацію освітньої політики під керівництвом Івана Огієнка. Ключову роль у цьому процесі відігравали очільники департаментів та працівники їхніх структурних підрозділів, які безпосередньо впроваджували накази, розпорядження та інші рішення міністра. Значну функціональну роль виконувала Рада міністра освіти, що, незважаючи на часті евакуації, слугувала платформою для колегіального обговорення та прийняття управлінських рішень у сфері освіти та науки. Особливу цінність мали профільні комісії при міністерстві, які забезпечували фахову та комплексну розробку освітніх ініціатив, нормативно-правових пропозицій і вдосконалення навчального процесу. У підсумку діяльність зазначених управлінських команд та радника міністра дозволила Івану Огієнку реалізувати значну частину реформаторських планів, які були здійсненні в умовах складної військово-політичної ситуації.

Перспективи подальших досліджень пов'язані з необхідністю введення до наукового обігу раніше невідомих архівних джерел, документів та спогадів тогочасних діячів, що дозволить більш ґрунтовно реконструювати управлінську структуру міністерства освіти, функціонування комісії і Ради міністра освіти, а також ширше висвітлити діяльність Івана Огієнка та його команди.

Список використаних джерел і літератури:

1. Боровик А. Українізація загальноосвітніх шкіл часів виборювання державності (1917–1920 рр.). Чернігів: КП «Видавництво «Чернігівські береги», 2008. 368 с.
2. В Міністерстві Освіти. *Життя*. 1919. 16 березня. № 73. С. 3
3. В Міністерстві освіти. *Життя Поділля*. 1919. 21 березня. № 77. С. 3
4. Дмитрієв С., Завальнюк О. Іван Огієнко – міністр народної освіти УНР. *Тези доповідей науково-теоретичної конференції «Духовна і науково-педагогічна діяльність І. Огієнка в контексті українського національного відродження» (до 110-річчя від дня народження)*. Кам'янець-Подільський: Видав. відділ. фірми «Імідж», 1992. С. 13–15.
5. Завальнюк О. Роль Івана Огієнка у кадровому забезпеченні Кам'янець-Подільського державного українського університету. *Іван Огієнко і сучасна освіта та наука. Серія історична та філологічна*. 2025. Вип. XXII. С. 274–289.

6. Завальнюк О. Утворення і діяльність державних українських університетів (1917–1921 рр.): монографія. Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2011. 644 с.
7. Завальнюк О., Телячий Ю. Будівництво української загальноосвітньої школи в роки національно-демократичної революції (1917–1920). Кам'янець-Подільський: Абетка НОВА, 2001. 212 с.
8. Комісія по справам що до вищи шкіл та наукових інституцій. *Україна*. 1919. 26 січня. Ч. 10. С. 3.
9. Комісія по справах вищих шкіл при Мін. Освіти. *Трибуна*. 1919. 28 січня. Ч. 31. С. 3.
10. Майборода В. Іван Огієнко – міністр освіти і мистецтва України. *Велетен науки*: матеріали Всеукраїнських науково-педагогічних читань, присвячених вивченню спадщини Івана Огієнка (15–16 січня 1996 року). Київ: Четверта хвиля, 1996. С. 97–105.
11. Міністр освіти. *Нова Рада*. 1919. 11 січня. № 7. С. 3.
12. Огієнко І. Моє життя. Автобіографічна хронологічна канова. *Рятування України / упоряд. М. Тимошик*. Київ: Наша культура і наука, 2005. 464 с.
13. Перегляд персонального складу співробітників мін. нар. освіти. *Україна*. 1919. 26 січня. Ч. 10. С. 3.
14. Ротар Н. Діяльність українських національно-демократичних урядів в галузі освіти (1917–1920 рр.): дис. ...канд. іст. наук: 07.00.01 – історія України. Чернівці, 1996. 226 с.
15. ЦДАВО України. Ф. 2582. Оп. 1. Спр. 2. Арк 243.
16. ЦДАВО України. Ф. 2582. Оп. 1. Спр. 3. Арк. 45.
17. ЦДАВО України. Ф. 2582. Оп. 1. Спр. 23. Арк.159.
18. ЦДАВО України. Ф. 2582. Оп. 1. Спр. 37. Арк 82.
19. ЦДАВО України. Ф. 2582. Оп. 1. Спр. 42. Арк. 13.
20. ЦДАВО України. Ф. 2582. Оп. 1. Спр. 131. Арк 192.
21. ЦДАВО України. Ф. 2582. Оп. 1. Спр. 133. Арк 384.
22. ЦДАВО України. Ф. 2582. Оп. 1. Спр. 141. Арк 235.
23. ЦДАВО України. Ф. 2582. Оп. 1. Спр. 168. Арк 41.
24. ЦДАВО України. Ф. 2582. Оп. 1. Спр. 173. Арк. 37.
25. ЦДАВО України. Ф. 2582. Оп. 1. Спр. 228. Арк 15.
26. ЦДАВО України. Ф. 2582. Оп. 1. Спр. 230. Арк 35.
27. ЦДАВО України. Ф. 2582. Оп. 3. Спр. 1. Арк 181.
28. ЦДАВО України. Ф. 2582. Оп. 3. Спр. 4. Арк 32.

References:

1. Borovyk, A. (2008). *Ukrainizatsiia zahalnoosvitnikh shkil chasiv vyboriuvannia derzhavnosti (1917–1920 rr.)*. Chernihiv: KP «Vydavnytstvo «Chernihivski oberehy». 368 s. (in Ukr.).
2. V Ministerstvi Osvity. *Zhyttia*. 1919. 16 bereznia. № 73. S. 3. (in Ukr.).
3. V Ministerstvi osvity. *Zhyttia Podillia*. 1919. 21 bereznia. № 77. S. 3. (in Ukr.).
4. Dmytriiev, S., Zavalniuk, O. (1992). *Ivan Ohienko – ministr narodnoi osvity UNR. Tezy dopovidei naukovo-teoretychnoi konferentsii «Dukhovna i naukovo-pedahohichna diialnist I.I. Ohienka v konteksti ukrainskoho natsionalnogo vidrodzhennia» (do 110-richchia vid dnia narodzhennia)*. Kamianets-Podilskiy: Vydav. viddil. firmy «Imidzh». S.13–15. (in Ukr.).
5. Zavalniuk, O. (2025). Rol Ivana Ohienka u kadrovomu zabezpechenni Kamianets-Podilskoho derzhavnogo ukrainskoho universytetu. *Ivan Ohienko i suchasna osvita ta nauka. Seriia istorychna ta filolohichna*. Vyp. XXII. S. 274–289. (in Ukr.).

6. Zavalniuk, O. (2011). Utvorennia i diialnist derzhavnykh ukrainskykh universytetiv (1917-1921 rr.): monohrafiia. Kamianets-Podilskyi: Aksioma. 644 s. (in Ukr.).
7. Zavalniuk, O., Teliachyi, Yu. (2001). Budivnytstvo ukrainskoi zahalnoosvitnoi shkoly v roky natsionalno-demokratychnoi revoliutsii (1917–1920). Kamianets-Podilskyi: Abetka NOVA. 212 s. (in Ukr.).
8. Komisiia po spravam shcho do vyshchy shkil ta naukovykh instytuttsii. *Ukraina*. 1919. 26 sichnia. Ch. 10. S. 3. (in Ukr.).
9. Komisiia po spravakh vyshchykh shkil pry Min. Osvity. *Trybuna*. 1919. 28 sichnia. Ch. 31. S. 3. (in Ukr.).
10. Maiboroda, V. (1996). Ivan Ohiienko – ministr osvity i mystetstva Ukrainy. *Veleten nauky: materialy Vseukrainskykh naukovo-pedahohichnykh chytan, prysviachenykh vyvchenniu spadshchyny Ivana Ohiienka (15–16 sichnia 1996 roku)*. Kyiv: Chetverta khvyliia. S. 97–105. (in Ukr.).
11. Ministr osvity. *Nova Rada*. 1919. 11 sichnia. № 7. S. 3. (in Ukr.).
12. Ohiienko, I. (2005). Moie zhyttia. Avtobiohrafichna khronolohichna kanava. *Riatuvannia Ukrainy / uporiad. M. Tymoshyk*. Kyiv: Nasha kultura i nauka. 464 s. (in Ukr.).
13. Perekliad personalnogo skladu spivrobotnykiv min. nar. osvity. *Ukraina*. 1919. 26 sichnia. Ch. 10. S. 3. (in Ukr.).
14. Rotar, N. (1996). Diialnist ukrainskykh natsionalno-demokratychnykh uriadiv v haluzi osvity (1917–1920 rr.): dys. ...kand. ist. nauk: 07.00.01 – istoriia Ukrainy. Chernivtsi. 226 s. (in Ukr.).
15. TsDAVO Ukrainy [Central State Archive of Higher Authorities and Governments of Ukraine]. F. 2582. Op. 1. Spr. 2. Ark. 243. (in Ukr.).
16. TsDAVO Ukrainy [Central State Archive of Higher Authorities and Governments of Ukraine]. F. 2582. Op. 1. Spr. 3. Ark. 45. (in Ukr.).
17. TsDAVO Ukrainy [Central State Archive of Higher Authorities and Governments of Ukraine]. F. 2582. Op. 1. Spr. 23. Ark. 159. (in Ukr.).
18. TsDAVO Ukrainy [Central State Archive of Higher Authorities and Governments of Ukraine]. F. 2582. Op. 1. Spr. 37. Ark. 82. (in Ukr.).
19. TsDAVO Ukrainy [Central State Archive of Higher Authorities and Governments of Ukraine]. F. 2582. Op. 1. Spr. 42. Ark. 13. (in Ukr.).
20. TsDAVO Ukrainy [Central State Archive of Higher Authorities and Governments of Ukraine]. F. 2582. Op. 1. Spr. 131. Ark. 192. (in Ukr.).
21. TsDAVO Ukrainy [Central State Archive of Higher Authorities and Governments of Ukraine]. F. 2582. Op. 1. Spr. 133. Ark. 384. (in Ukr.).
22. TsDAVO Ukrainy [Central State Archive of Higher Authorities and Governments of Ukraine]. F. 2582. Op. 1. Spr. 141. Ark. 235. (in Ukr.).
23. TsDAVO Ukrainy [Central State Archive of Higher Authorities and Governments of Ukraine]. F. 2582. Op. 1. Spr. 168. Ark. 41. (in Ukr.).
24. TsDAVO Ukrainy [Central State Archive of Higher Authorities and Governments of Ukraine]. F. 2582. Op. 1. Spr. 173. Ark. 37. (in Ukr.).
25. TsDAVO Ukrainy [Central State Archive of Higher Authorities and Governments of Ukraine]. F. 2582. Op. 1. Spr. 228. Ark. 15. (in Ukr.).
26. TsDAVO Ukrainy [Central State Archive of Higher Authorities and Governments of Ukraine]. F. 2582. Op. 1. Spr. 230. Ark. 35. (in Ukr.).
27. TsDAVO Ukrainy [Central State Archive of Higher Authorities and Governments of Ukraine]. F. 2582. Op. 3. Spr. 1. Ark. 181. (in Ukr.).
28. TsDAVO Ukrainy [Central State Archive of Higher Authorities and Governments of Ukraine]. F. 2582. Op. 3. Spr. 4. Ark. 32. (in Ukr.).

Oleksandr Marchuk

STAFF SUPPORT FOR THE IMPLEMENTATION OF IVAN OHIENKO'S IDEAS IN THE MINISTRY OF EDUCATION (january—april 1919)

The article provides a comprehensive analysis of the team of Minister of Education Ivan Ohiienko, which operated under his leadership during the implementation of educational reforms. The team included deputy ministers (comrades of the minister), department directors, as well as members of advisory bodies and specialized commissions. The study examines the personnel composition of the administrative groups that, together with Ivan Ohiienko, ensured the implementation of educational reform.

Within the framework of the research, four main structural and functional groups were identified, each performing a defined range of responsibilities: heads of the departments of the Ministry of Education (organizational and administrative support for the implementation of state educational policy), the Council of the Minister of Education (collegial discussion of current issues in the educational sector and development of managerial decisions), the institution of advisers and active ministerial commissions (professional elaboration of sectoral initiatives, preparation of proposals and regulatory developments within their competencies).

The organizational structure of the Ministry of Education, which corresponded to the needs of public administration in the educational sphere at that time, has been clarified. The range of key issues addressed by the Council of the Minister of Education, headed by Ivan Ohiienko, as well as by the specialized commissions within the ministry in accordance with their functional purpose, has been outlined.

Key words: Ivan Ohiienko, Ukrainian People's Republic, Ministry of Education, Directorate, commissions, Council of the Minister of Education, department, division, head.

Отримано: 25.12.2025 р.

Прийнято до друку після рецензування: 08.03.2026 р.

Опубліковано: 25.05.2026 р.